

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัส สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง โครงสร้างการบริหารงาน
การปกครองส่วนท้องถิ่น

ครูผู้สอน ครูนจักษ์ สุขเจริญ



โครงสร้างการบริหารงาน การปกครองส่วนท้องถิ่น



จุดประสงค์การเรียนรู้



๑. อธิบายโครงสร้างการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นได้
๒. จำแนกประเภทและโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้
๓. เห็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ



คำถามชวนคิด

ในพื้นที่ของนักเรียนมีรูปแบบ

การปกครองท้องถิ่น

แบบใดกันบ้าง



แนวคำตอบ

อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล)

เทศบาลเมือง



การปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายถึง รูปแบบการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลให้กับท้องถิ่น เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองความต้องการและประโยชน์ของท้องถิ่น



การปกครองส่วนท้องถิ่น

ภายใต้องค์กร ภารกิจ และการตัดสินใจของประชาชนเอง
โดยมีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินกิจกรรมและบริการ
สาธารณะที่จำเป็นบางอย่าง



องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน
คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการ
ส่วนภูมิภาค และการบริหารส่วนท้องถิ่น



การปกครองส่วนท้องถิ่น

- การบริหารราชการส่วนกลาง
- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น



การบริหารราชการส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค

เป็นการปกครองแบบรวมอำนาจที่
การตัดสินใจยังขึ้นอยู่กับราชการ
ส่วนกลาง เช่น การบริหารในรูปแบบ
กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ



การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เป็นการปกครองที่รัฐกระจายอำนาจ
การปกครองให้ชุมชนและท้องถิ่น
มีอิสระในการบริหารจัดการงาน
บริการสาธารณะด้วยตนเอง



การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น



ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้งจากราษฎร
ในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีอยู่ ๕ ประเภท

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
๒. เทศบาล
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
๔. กรุงเทพมหานคร
๕. เมืองพัทยา



โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

กรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา



ข้อใดไม่ใช้รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

๑

อำเภอ

๒

เทศบาล

๓

กรุงเทพมหานคร

๔

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ✨

ฝ่ายนิติบัญญัติ



สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ฝ่ายบริหาร



นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

๑. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชน
ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ออกข้อบัญญัติมา
บังคับใช้ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และ
กำกับดูแลตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

๒. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งฝ่ายบริหารประกอบด้วยรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนมากน้อยตามสัดส่วนของจำนวนประชาชน

เทศบาล



```
graph TD; A[เทศบาล] --> B[เทศบาลนคร]; A --> C[เทศบาลเมือง]; A --> D[เทศบาลตำบล];
```

เทศบาลนคร

เทศบาลเมือง

เทศบาลตำบล

เทศบาล

```
graph TD; A[เทศบาล] --> B[ฝ่ายนิติบัญญัติ]; A --> C[ฝ่ายบริหาร]; B --> D[สภาเทศบาล]; C --> E[นายกเทศมนตรี];
```

ฝ่ายนิติบัญญัติ



สภาเทศบาล

ฝ่ายบริหาร



นายกเทศมนตรี

เทศบาล

๑. สภาเทศบาล

ประกอบด้วยสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเทศบาลนั้น ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ออกข้อบัญญัติของเทศบาล บังคับใช้ในท้องถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลนั้น และตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

เทศบาล

๒. นายกเทศมนตรี

เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ฝ่ายนิติบัญญัติ



สภาองค์การ
บริหารส่วนตำบล

ฝ่ายบริหาร



นายกองค์การ
บริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
ทำหน้าที่ออกข้อบังคับตำบล ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่ใช้ใน
ท้องถิ่นที่อยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล และ
ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ซึ่งมาจากเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีเจ้าพนักงาน อบต. เป็นผู้รับนโยบายมติ คำสั่ง และข้อเสนอต่าง ๆ จากสภา อบต. และกรรมการบริหาร อบต. มาปฏิบัติ

กรุงเทพมหานคร



```
graph TD; A[กรุงเทพมหานคร] --> B[ฝ่ายนิติบัญญัติ]; A --> C[ฝ่ายบริหาร]; B --> D[สภากรุงเทพมหานคร]; C --> E[ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร];
```

The diagram illustrates the organizational structure of the Bangkok City Government. At the top is the main title 'กรุงเทพมหานคร' (Bangkok City Government) in a blue rounded rectangle. A horizontal line below it branches into two vertical lines, leading to two boxes: 'ฝ่ายนิติบัญญัติ' (Legislative Department) on the left and 'ฝ่ายบริหาร' (Executive Department) on the right. Below 'ฝ่ายนิติบัญญัติ' is a large black arrow pointing down to a box containing 'สภากรุงเทพมหานคร' (Bangkok City Council). Below 'ฝ่ายบริหาร' is a large black arrow pointing down to a box containing 'ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร' (Mayor of Bangkok City).

ฝ่ายนิติบัญญัติ



สภา
กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริหาร



ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

๑. สภากรุงเทพมหานคร

มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เพื่อบังคับในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

กรุงเทพมหานคร

๒. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นหัวหน้า
ในการบริหารกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้ง
ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา

ฝ่ายนิติบัญญัติ



สภาเมืองพัทยา

ฝ่ายบริหาร



นายกเมืองพัทยา

เมืองพัทยา

๑.สภาเมืองพัทยา

มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน
ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ออกข้อบัญญัติเมือง
พัทยาเพื่อบังคับใช้ในท้องถิ่นที่อยู่ในเขตเมือง
พัทยา และตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

เมืองพัทยา

๒. นายกเมืองพัทยา

มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน
ทำหน้าที่หัวหน้าบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
เมืองพัทยา



ข้อใดคือฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑

สภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด

๒

สภาเทศบาล

๓

สภาเมืองพัทยา

๔

สภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล



ข้อใดเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑

รักษาความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยในท้องถิ่น

๒

จัดหาอาหารให้คนในชุมชน
รับประทาน

๓

เรียกเก็บภาษีทั้งบุคคลที่มี
รายได้และไม่มีรายได้

๔

รับแจ้งความให้กับคนใน
ชุมชนแก้ตำรวจ

ขั้นปฏิบัติ



คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ
โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น



คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ
โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น

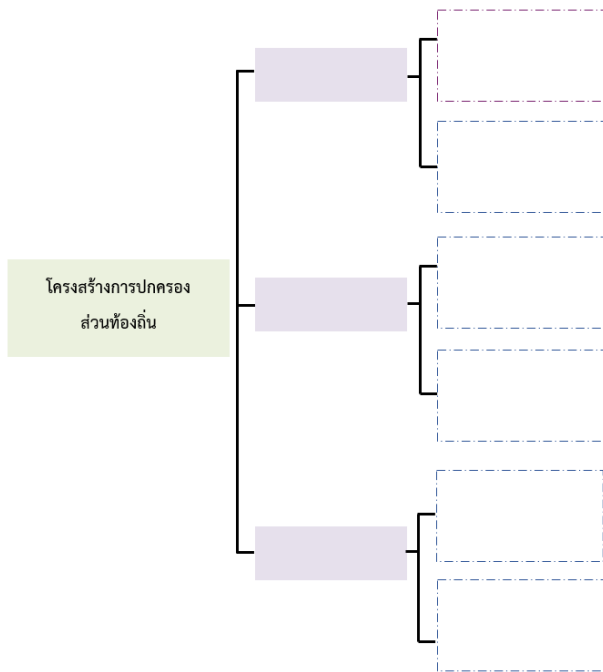


คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ
โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑ เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

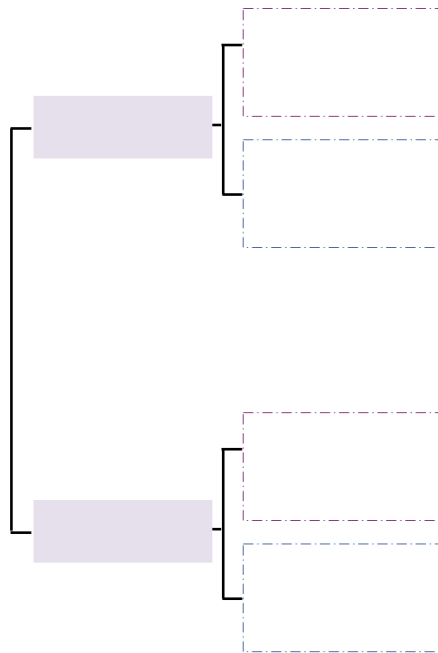
คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามดังนี้



ใบงานที่ ๑

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

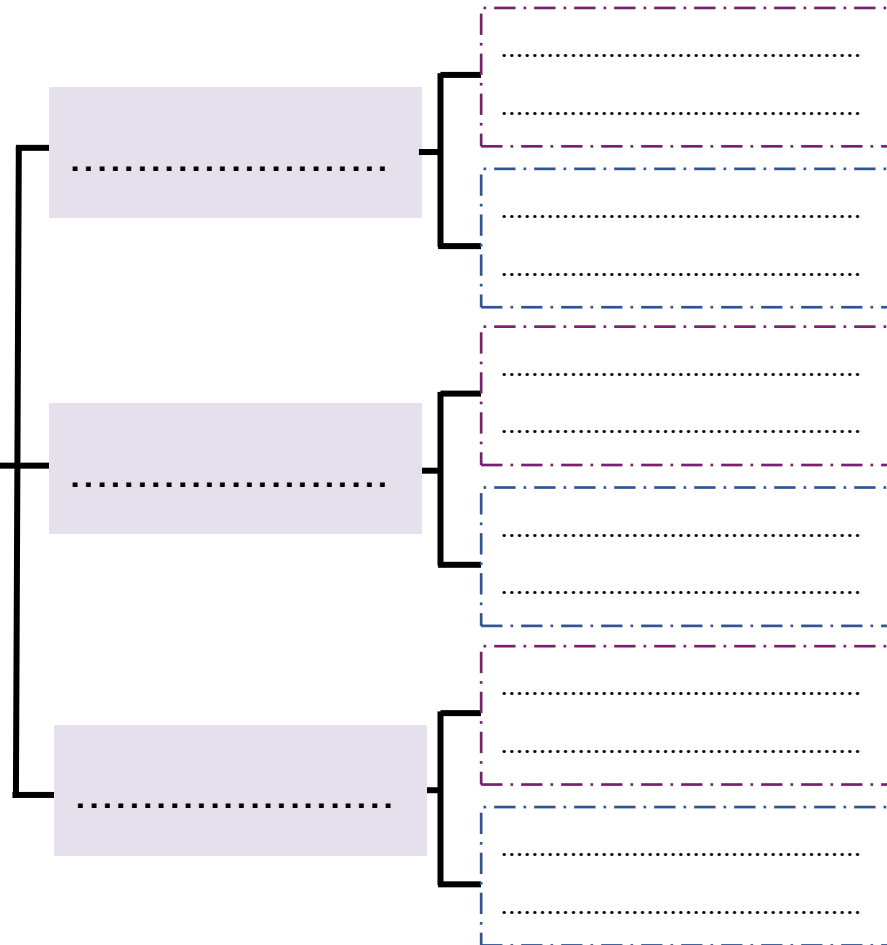
โครงสร้างการปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ



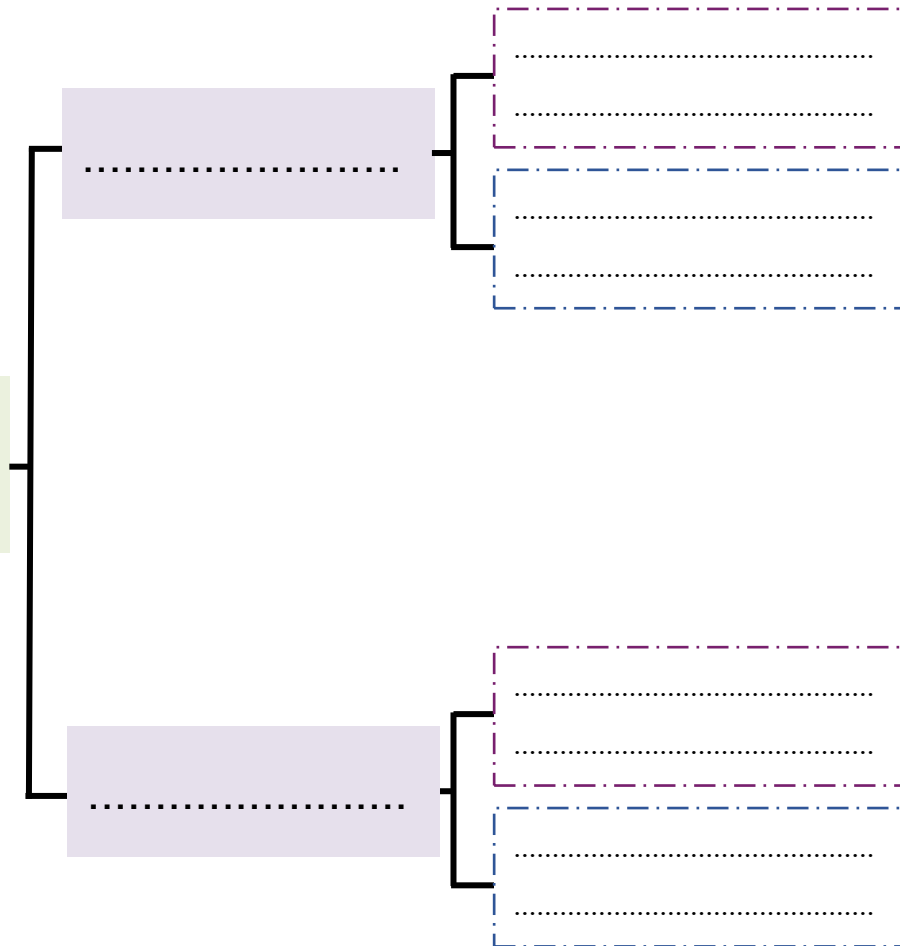
ใบงานที่ ๑

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น



โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น
รูปแบบพิเศษ



แนวคำตอบ



โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด
(อบจ.)

สภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด

นายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด

เทศบาล

สภาเทศบาล

นายกเทศมนตรี

องค์การบริหารส่วนตำบล
(อบต.)

สภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล

นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล



โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น
รูปแบบพิเศษ

กรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานคร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา

สภาเมืองพัทยา

นายกเมืองพัทยา





สรุปบทเรียน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย
แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ
และฝ่ายบริหาร ซึ่งล้วนมาจากการเลือกตั้งของ
ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นมีอิสระ
ในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะด้วยตนเอง
อย่างมีประสิทธิภาพ





บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

อำนาจหน้าที่ขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น





สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒

เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

